

বাহী ।

শ্রীবেণুধৰ ৰাজখোৱা বি,এ,
দ্বাৰা ৰচিত ।

শ্রীমদ্রাম বৰুৱাৰ দ্বাৰা
প্ৰকাশিত ।

১৮২৮ শক ।

বেচ ১০ এমহা মাথোন ।

বৰ্ত্তমান কাল অসমীয়াৰ পক্ষে সঙ্কটৰ যুগ। কৰ্মক্ষেত্ৰত
প্ৰাণ-টাকি যত্ন নকৰিলে, অসমীয়া তৰিব নোৱাৰে। মোৰ
মনত বিশ্বাস হৈছে, ঐশ্বৰিক সাহায্য নহলে, অসমীয়া
জাতি ধ্বংস পাব; নাইবা ঘৃণনীয় জীৱন ধৰিব। হৃদয়ৰ
আবেগ এই ক্ষুদ্ৰ “বাঁহীৰে” প্ৰকাশ কৰিলোঁ। উদাৰ-চৰিত
গায়ক সকলে ধৃষ্টতা মৰাবিব। “বাঁহীৰ” গান-বিলাক
“মঙ্গলদৈ-মজলিছ”ৰ বৈঠকত গোৱা হৈছিল।

মঙ্গলদৈ,
১২ ফেব্ৰুৱাৰি।

শ্ৰীবেণুধৰ বাজখোৱা।

বৰ্ত্তমান কাল অসমীয়াৰ পক্ষে সঙ্কটৰ যুগ। কৰ্মক্ষেত্ৰত
 প্ৰাণ-টাকি যত্ন নকৰিলে, অসমীয়া তৰিব নোৱাৰে। মোৰ
 মনত বিশ্বাস হৈছে, ত্ৰিশৰিক সাহায্য নহলে, অসমীয়া
 জাতি ধ্বংস পাব ; নাইবা ঘৃণনীয় জীৱন ধৰিব। হৃদয়ৰ
 আবেগ এই ক্ষুদ্ৰ “বাঁহীৰে” প্ৰকাশ কৰিলোঁ। উদাৰ-চৰিত
 গায়ক সকলে ধৃষ্টতা মৰমিব। “বাঁহীৰ” গান-বিলাক
 “মঙ্গলদৈ-মজলিছ”ৰ বৈঠকত গোৱা হৈছিল।

মঙ্গলদৈ,
 ১২ ফেব্ৰুৱাৰি।

শ্ৰীবেণুধৰ বাজখোৱা।

বাঁহী ।

সিদ্ধুকাৰ্জি—টিমা তেতাল ।

তাহানিব স্বপ্ন গঁথা, বাঁহী মোৰ, বজোৱাঁ অসম ভূমি ।

ব্ৰহ্মপুত্ৰ কল্লোলিত, বাঁহী মোৰ, বজোৱাঁ অসম ভূমি ॥

প্ৰকৃতিৰ লীলাক্ষেত্ৰ,

বহুতীৰ্থ সুপবিত্ৰ,

কোৱাঁ তাৰ গুণ ভূমি ॥

শুনা অসমীয়া, বাঁহী মোৰ অমিয়া, বজোৱাঁ অসম ভূমি ।

একেসূৰে, একেদৰে, বজোৱাঁ অসম ভূমি ॥

বৰ গীত ।

হে অসম, তুমি অনাথিনী আই ।

তোমাৰ পুত্ৰগণে, কান্দিছে সঘনে, থাকিবৰে বহা নাই ॥

বাঁহী ।

সিকুকাফি—টিমা তেতান ।

তাহানিব স্বপ্ন গঁথা, বাঁহী মোৰ, বজোৱাঁ অসম ভূমি ।
ব্ৰহ্মপুত্ৰ কল্লোলিত, বাঁহী মোৰ, বজোৱাঁ অসম ভূমি ॥

প্ৰকৃতিৰ লীলাক্ষেত্ৰ,

বৰ্ত্তীৰ্থ সুপৰিত্ৰ,

কোৱাঁ তাৰ গুণ ভূমি ॥

শুনা অসমীয়া, বাঁহী মোৰ অমিয়া, বজোৱাঁ অসম ভূমি ।
একেমূৰে, একেদৰে, বজোৱাঁ অসম ভূমি ॥

বৰ গীত ।

হে অসম, তুমি অনাথিনী আই ।

তোমাৰ পুত্ৰগণে, কান্দিছে সঘনে, থাকিবৰে বহা নাই ॥

(হৰি হে)

তোমাৰ শোৱা ঘৰ, লোকলৈ এবিলা, কিনো কথা বিপৰীত ।
মাথে হাত দিয়া, এবাে কথা শুনি, হোৱা শোকে জৰ্জৰিত ॥

(হৰি হে)

তোমাৰ বিলাই, মনত পেলালে, বুকু ফাটি-চিটি যায় ।
জগতৰ মাজে, জানিলোঁ ঠাৱৰে, তোমাতকৈ আঁজলী নাই ॥

লুম্বি ঝিঝিটু—পোস্তা ।

বহল জগত মাজে, মই অনাথিনী নাৰী ।
অনাই বনাই ফুৰোঁ, নাই মোৰ ঘৰ-বাৰী ॥

কান্দিববো শক্তি নাই,

মৰিলোঁ মৰিলোঁ হাঁয়,

মাই নে এজনো পুত্ৰ-নাতি মোৰ পুতৌ-কাৰী ॥

কণ্ঠাগত প্ৰাণ আজি,

বিধতাৰ কিনো বাজি,

আছিলোঁ বজাৰ বাণী, এতিয়া পথৰ ভিখাৰী ॥

মোৰ পুত্ৰ কতজন,

বুদ্ধি স্বৰ্গ নাৰায়ণ,

কদ্ৰসিংহ স্বৰ্গগানী, হৃদয় মোৰ বিদাৰি ॥

অমৰ জীৱন কিয়,

দিলা মোক জগজ্জীৱ,

মৰোঁ যেন এতিকণে, যদি হে মৰিব পাৰি ॥

মোমাই তামুলী আহি,

দিয়া বুদ্ধি এটি ছাতি,

আপুনি নেপায় দিহা, মোৰ পুত্ৰে ঘৃষি-ঘাৰি ॥

নিৰাশাৰ ধোৱা কোৱা,

মেবাইছে মোক চোৱা,

জীববো বাসনা মিছা, পেলাওঁ প্ৰাণ এছাৰি ॥

বসাতলে যাওঁ মই,

মায়া মোহ এৰি থই,

সাতানকৈ ভূমিকম্প, আহাঁ তুমি মহামাৰী ॥

ঝিঝিটু—মধ্যমান ।

ভিতকৰাল কথা সাৰি, কাণে কাণে শুনি যোৱা ।

অসমীয়াৰ লুকাব, কাণে কাণে শুনি যোৱা ॥

এই বে দেখিছা তুমি, স্মৃথৰ জনম ভূমি ।

কালি হব দুখময়ী, কাণে কাণে শুনি যোৱা ॥

পতিত-উদ্ধাৰ-ধন্ত, নললে একতা মন্ত্ৰ ।

বসাতলে যাবা ভাই, কাণে কাণে শুনি যোৱা ॥

(৪)

পূববী—আড়া।

চোৰাঁ চোৰাঁ ছুট বাহ, গিলিছে অসম-জোন।
ওলাব পাৰিব জানো, কোৱাঁ হে সববজান ॥

চাওঁতে চাওঁতে হাঁয়,
গিলি নিছে কেনেকই,
পেটত সুমাই থলে, ওলাব নে কোৱাঁচোন।
হৰিক ভজিলে ভাই,
উলিয়াব বঁতিয়াই,
নোৱাৰে সহিব পাপী, দৈব-নাম-কীৰ্ত্তন ॥

বাগেশী—একতাল।

কিয় সবজিলা, ভাৰত-ভূমিত, এই অনাথিনী হৰি।
সবেও হৰিষে, চাৱ মহোৎসৱ, মই হে থাকিলোঁ পৰি -
আকাশলৈ উঠি বাজনাৰ ধ্বনি,
চৌদিশে লগায় জানো খলকনি,
শুনোতাৰ হৱ প্ৰকুল পৰাগি, কিয়নো নেৰাওঁ মৰি ॥
মোৰ দিঙ্গিগুদা, বুকু ফাটি যায়, নসহে যাতনা প্ৰাণে।
হেৰা দয়ামণি, দয়া কৰি মোক, মাৰি নিয়াঁ এতিফণে ॥

(৫)

মই কঙ্কালিনী পথ ভিখাৰিনী,
কি সাহেবে যাওঁ মহোৎসৱ পিনি,
বতক তিকতা, আছে সভা জিনি, থোপা থোপে মণি
অঁৰি ॥

নেচাৰি।

অসম-মাতৃৰ দুৰগতি, দেখি প্ৰাণ মোৰ কান্দে অতি,
এনুৰা বিনাই গোঁসায়ৈ কিয়নো দিলে।
মহা পৰাক্ৰান্ত ব্ৰহ্মপুত্ৰ, যাৰ বৰ্ত্তমান জ্যেষ্ঠ পুত্ৰ,
তাৰ এনে দশা বিধিয়ে কিয় কৰিলে ॥
ওখ পৰ্ব্বতৰ সাৰি সাৰি, যাৰ বন্ধুবৰ্গে আছে বেৰি,
তাহান অৱস্থা স্মৰি দহে পৰাগ।
ঋষি মুনি যাৰ আছে গুৰু, গুৰু সত্ত্ব দেৱ কলতক,
তাৰ আজি চোৰাঁ হীন দশা অপমান ॥
অসমৰ পুত্ৰ ভগদত্ত, বাণ বাজা মহা দৰ্পিত,
ভীষক হিড়ীম্ব আক কত কত বীৰ।
সিকালত তুমি অগ্ৰগণ্য ছিলা পৃথিবীত বহু ধন্য,
আজি শোকাভূষা বহে নয়নৰ নীৰ ॥
চোৰাঁ চোৰাঁ কিনো বিপৰ্য্যয়, ভুঞ্জিছা হে মাতৃ দুখচয়,
জানিলোঁ ইটো সে প্ৰভু দৈব-মায়া।

(৪)

পূববী—আড়া।

চোৰাঁ চোৰাঁ ছুট বাহ, গিলিছে অসম-জোন।

ওলাব পাৰিব জানো, কোৱাঁ হে সববজান ॥

চাওঁতে চাওঁতে হাঁয়,

গিলি নিছে কেনেকই,

পেটত ফুৰাই থলে, ওলাব নে কোৱাঁচোন।

হৰিক ভজিলে ভাই,

উলিয়াব বঁতিয়াই,

নোৱাৰে সহিব পাপী, দৈব-নাম-কীৰ্তন ॥

বাগেশী—একতাল।

কিয় সবজিলা, ভাৰত-ভূমিত, এই অনাথিনী হৰি।

সবেও হৰিষে, চাৱ মহোৎসৱ, মই হে থাকিলোঁ পৰি =

আকাশলৈ উঠি বাজনাৰ ধ্বনি,

চৌদিশে লগায় জানো খলকনি,

শুনোতাৰ হয় প্রফুল্ল পৰাগি, কিয়নো নেবাওঁ মৰি ॥

মোৰ দিঙ্গিগুদা, বুকু ফাটি যায়, নসহে যাতনা প্ৰাণে।

হেৰা দয়ামণি, দয়া কৰি মোক, মাৰি নিয়াঁ অতিক্ৰমে ॥

(৫)

মই কঙ্গালিনী পথ ভিখাৰিনী,

কি সাহেবে যাওঁ মহোৎসৱ পিনি,

যতক তিকতা, আছে সভা জিনি, থোপা থোপে মণি

অঁৰি ॥

নেচাৰি।

অসম-মাতৃৰ দুৰ্গতি, দেখি প্ৰাণ মোৰ কান্দে অতি,

এহুৱা বিলাই গৌঁসায়ে কিয়নো দিলে।

মহা পৰাক্ৰান্ত ব্ৰহ্মপুত্ৰ, যাৰ বৰ্ত্তমান জ্যেষ্ঠ পুত্ৰ,

তাৰ এনে দশা বিধিয়ে কিয় কৰিলে ॥

ওখ পৰ্ব্বতৰ সাৰি সাৰি, যাৰ বন্ধুবৰ্গে আছে বেৰি,

তাহান অৱস্থা সুৰ্য্যৰ দহে পৰাগ।

ঋষি মুনি যাৰ আছে গুৰু, শুদ্ধ সত্ত্ব দেৱ কল্পতৰু,

তাৰ আজি চোৱাঁ হীন দশা অপমান ॥

অসমৰ পুত্ৰ ভগদত্ত, বাণ বাজা মহা দৰ্পমত্ত,

ভীষ্মক হিড়ীম্ব আৰু কত কত বীৰ।

সিকালত তুমি অগ্ৰগণ্য ছিলা পৃথিবীত বহু ধন্য,

আজি শোকাভুৰা বহে নয়নৰ নীৰ ॥

চোৱাঁ চোৱাঁ কিনো বিপৰ্য্যয়, ভুঞ্জিছা হে মাতৃ দুখচয়,

জানিলোঁ ইটো মে প্ৰভু দৈব-মায়া।

হেবা দীনবন্ধু তবু পারে, কৰিছোঁ কাকুতি তত্ত্বিতাবে,
কৰা অনাথিনী অসম মাতৃক দায়ী ॥

ললিত—আড়াঠেকা ।

ক'তে নো মৰোঁ, চেনেহৰ আই, পিন্ধিছা জিগিনি
কানি ।

আজি অনাথিনী, চিৰিলি চিৰিলি, মাজ দেহৰ ঢাকনী ॥
তোমাৰ শত শত ল'ৰা,
ই দুৰ্দ্দশা কিহৰ পৰা,

(হেবা মৰমৰ আই ।)

তোমাৰ যত ল'ৰা, মতিগতি হীন, নেভাবে তিলেক
জননী ।

নেদেখোঁ ঘেন, শোকৰ পট, ইটো হাঁয় অসহনি ॥

তুৰুসুৰ—একতাল ।

অসম মাতৃ ।—এলুয়া বিলাই, দেখিছা বোপাই,
কিয়নো নকৰা কাণ ।

অসম পুত্ৰ ।—চেনেহৰ আই, নাই এটি পাই,
নাই ভঁৰালত ধান ॥

অসম মাতৃ—নেথাকিবা বহি, ঘোৰা দিহাদিহি,
পাৰা বহু ধন সোণ ।

কথা কৰি কাতি, ধৰা যদি থেতি,
পাৰা ধান দোনে-দোন ॥

অসম পুত্ৰ ।—বিগা বুদ্ধি নাই, [অসম মাতৃ] নেভাবা সোণাই
ওলাব বুদ্ধি আপুনি ।

একতা আশ্রয়, কৰিলে কি ভয়,
একতা বুদ্ধিৰ ধনি ॥

অসম পুত্ৰ ।—ছাল বাকলীয়া, আমি অসমীয়া,
শক্তিহীন নাই বল ।

অসম মাতৃ ।—শত জন মিলি, কৰা পুৰুষালি,
লগেৰে ওপজে বল ॥

অসম পুত্ৰ—মানুহে বেহাত, দিলে হেনো হাত,
আছে বহুধন লই ।

মূলধন নাই, কোৰা চোন আই,
বেহা পাঠোঁ কেনেকই ॥

অসম মাতৃ ।—মিলি জুলি বহা, পাতি চোৰা বেহা,
তুমিও হবা চহকি ।

অসম পুত্ৰ ।—তেন্তে হেবা আই, কিয় আছোঁ চাই
আক ভয় আছে নো কি ॥

অসম মাতৃ।—শিকি লোৰাঁ দেই, গুপ্ত মন্ত্ৰ এই,
একতা মুক্তি-দুৱাৰ।

অসম পুত্ৰ।—জানিলোঁ জানিলোঁ, একতা ধৰিলোঁ,
তোমাৰ বুদ্ধি হে সাৰ ॥

অসম মাতৃ।—ভজাঁ দেৱহৰি, ধৰা “এক” জৰি,
অসম পুত্ৰ।—ললোঁ হে তোমাৰ বুদ্ধি।

অসম মাতৃ।—চিৰজীবি হোৱাঁ, উপদেশ লোৱাঁ,
হব মনোবথ সিদ্ধি ॥

আশা যোগীয়া—একতাল।

তুমি নে অসম ছধিনী।

কিয় এনে, মনে মনে, কিবা হৃদি কথা গুনি ॥

দীন হীন বেশে,

কিয় এনে পুণ্য দেশে,

অনাথিনী শোকাভুৱা, পুত্ৰ বন্ধু তোমাৰ কেনি ॥

খান্ধাজ—কাশ্মীৰী থেমটা।

আজো মেৰে প্যাৰা মাই, ভুখামে মৰ্ গেইও বে।

ভুখামে মৰ্ গেইও মেৰে গৰিব আসাম মাই বে ॥

নাহি নিকালে মু'মে বাত্,

জান্ যায়েগা থোৰি বাদ্,

কোনি কাম কৰোঁ বতলাও, কাঁহা দানা মিলে বে !

কীৰ্ত্তন—তুৰুহৰ।

ফণে কান্দে প্ৰাণ, নাহি পৰিত্ৰাণ,

কিয় হেৰা দয়ামণি।

তুমি দয়াধাৰ, কৰুণা সাগৰ,

তাৰিবা ছখুনী জানী ॥

ক্ষীণ-কণ্ঠ বাণী, শুনা পদ্ম-পানি

কাতৰে কৰোঁ প্ৰণতি।

তুমি বিনে মোৰ, এলুৱা ছৰ্ঘোৰ,

গুচাব কোনে বিপত্তি ॥

চোৱাঁ লৰাবোৰ, আছে বত মোৰ

কান্দে ক্ষুধাতুৰ হই।

মাৰি নিয়াঁ মোক, তেহে যাব শোক

নোৱাৰোঁ স'ব বিলাই ॥

অসম মাতৃ।—শিকি লোৰাঁ দেই, গুপ্ত মন্ত এই,
একতা মুক্তি-দ্রাব।

অসম পুত্র।—জানিলোঁ জানিলোঁ, একতা ধৰিলোঁ,
তোমাৰ বুদ্ধি হে সাব ॥

অসম মাতৃ।—ভজাঁ দেৱহৰি, ধৰা “এক” জৰি,

অসম পুত্র।—ললোঁ হে তোমাৰ বুদ্ধি।

অসম মাতৃ।—চিৰজীবি হোৱাঁ, উপদেশ লোৱাঁ,
হব মনোবথ সিদ্ধি ॥

আশা যোগীয়া—একতাল।

তুমি নে অসম ছাধিনী।

কিয় এনে, মনে মনে, কিবা হৃদি কথা গুণি ॥

দীন হীন বেশে,

কিয় এনে পুণ্য দেশে,

অনাথিনী শোকাভুবা, পুত্র বন্ধ তোমাৰ কেনি ॥

খাখাজ—কাগীৰী থেমটা।

আজো মেৰে পাবা নাই, ভুখামে মৰ্ গেইও বে।

ভুখামে মৰ্ গেইও মেৰে গৰিব আসাম মাই বে ॥

নাহি নিকালে মু'মে বাত,

জান্ যায়েগা থোৰি বাদ,

কোনি কাম কৰোঁ বতলাও, কাঁহা দানা মিলে বে !

কীৰ্তন—তুৰুহব।

ফণে কান্দে প্রাণ, নাহি পৰিত্রাণ,

কিয় হেৰা দয়ামণি।

তুমি দয়াধাৰ, কৰুণা সাগৰ,

তাৰিবা ছখুনী জানী ॥

ক্ষীণ-কণ্ঠ বাণী, শুনা পন্ন-পানি

কাতৰে কৰোঁ প্রণতি।

তুমি বিনে মোৰ, এলুৱা ছৰ্ঘোৰ,

গুচাব কোনে বিপত্তি ॥

চোৱাঁ লৰাবোৰ, আছে বত মোৰ

কান্দে ক্ষুধাতুৰ হই।

মাৰি নিয়াঁ মোক, তেহে যাব শোক

নোৱাৰোঁ স'ব বিলাই ॥

পৰজ বাহাব—একতাল ।

কিয় হে তুমি, জন্মভূমি, নিৰানন্দ প্রাণে, উটছা বুৰিছা ।
নাই নে হে কোনো, পুত্ৰবন্ধুবৰ্গ, ইদবে আই, খুজিছা—
মাগিছা ॥

কিনো আচৰিত পুত্ৰ পৰিজন,
সকলো তোমাৰ আছে সম্পূৰণ,
তথাপি ছথিনী, অনাথিনী বেশ, কি শাপত তুমি, —
যাতনা ভুগিছা ॥

কীৰ্তন ।

হেবা সমজুৰা, ইমানতে চোৱাঁ, কি কৰাঁ হে কথা মুগুণি ।
ধেমালি অন্ত, জানিবা নিতান্ত, হুবুজা কি হব আপুনি ॥
দেহি ঐ !

কি হব কি হব, ইবেলি তাৰিব কোনে ।
হে ব্রহ্মপুত্ৰ তোমাৰে হে পুত্ৰ, আমি অসমীয়া জাতি ;
(কেঁচুৱা অঁজলা আতি)
তোমাৰ হে পিতা, সৰ্বশাস্ত্ৰ জ্ঞাতা, ভবিষ্য বাতৰি জানে ;
(সৰ্ব-শক্তিমান্ বিধি)
সুধিবা তেওঁক, কি আছে কওক, যত লিখা আছে মানে

(আমাৰ কপালত ;)

(আনিবা বাতৰি পাছে ।)

সি বাতৰি হাঁয়, ভাবি এতিয়াই, ফুটে বুকু শত বাণে ॥

হুৰ্গাবনী—গীত ।

দিহা ।—(এহে) ইবেলি তোমাৰ মই (হে) নেদেখিছোঁ ভাল ।

তোমাক কৰিব বন্দী, পাতে পহুজাল ॥

পদ ।—নেদেখিছা অসমীয়া, ব্যাধ সাৰি সাৰি ।

পাৰিবা নে ইমানতো যাব তুমি সাৰি ॥

বিহ লগা চোকা কাঁৰ, ব্যাধৰ হাতত ।

ডগ্‌মগী জুই তাতে লাগিছে চোঙ্গত ॥

চিকাৰী কুকুৰ পাল আছে মেলি জিবা ।

সাৰাঁ অসমীয়া, যদি বৃধি আছে কিবা ॥

দিয়াঁ জাঁপ চেগ বৃজি, অজলা হৰিণ ।

লৰ মাৰি উশাহতে হোৱাঁ অন্তৰ্দ্ধান ॥

উতালিকে সৰা দিহা কৰাঁ ভেবা ভাই ।

চকুপানী টুকিবৰ আক বেলি নাই ॥

মঙ্গহ শতুক হল, হৰিণা তোমাৰ ।

জানিলোঁ বিধিৰ হায় নিষ্ঠুৰ বিচাৰ ॥

ঈশ্বৰক স্তুতি কৰি বুকু ডাঠি লোৱাঁ ।
এই বেলি অসমীয়া পলোৱাঁ পলোৱাঁ ॥

আলিয়া—মধ্যমান ।

অজনা হৰিণ, শুনি আজি বীণ,
কিয় তুমি আছা, ভেবা লাগি চাই ।
নেজানা ই বীণ, তোমাৰ মৃত্যু-বীণ,
কিয় মগ্ন মুগ্ধ যোৱাঁ হে পলাই ॥
বলে কিছু পৰ, আহি চোকা শব,
বিন্ধিব তোমাৰ, সুকোমল কাঁয়া ।
এই বীণ-ধাৰী, তোমাৰ চিৰ-অৰি,
ব্যাধ নাম যাৰ, নাই দয়া-মায়া ॥

বেহাগ—আড়পেম্টা ।

অসম-আকাশ আজি, ডাৱৰে ছাটি পেলায় ।
দিনতে একাৰ হল, একোকে দেখা নেযায় ॥
মাৰিছে মেঘে গাজনি,
উঠিছে বুকু-কঁপনি,
কি কৰোঁ কলই বাওঁ, নেদেখোঁ একো উপায় ॥

বেহাগ—আড়াঠেকা ।

আমাৰ কি গতি কৰিল।
সমুদ্ৰৰ মাজে প্ৰভু গুৰি এৰিল।
আক একো আশা নাই,
দেখিছোঁ ঢউৰ হাঁয়,
মৃত্যু আবাহনী হেৰা ভীষণ লীলা ॥
দয়ামণি দয়াধাৰ
দিয়া দেখা পুনৰ্ভাৰ,
কিয় অন্তৰ্জান হলা, প্ৰাণ মাৰিলা ॥

বাউল কীৰ্ত্তন ।

দেশৰ কথা ভাবি, কিয় জুই আলিলোঁ হিয়াত ।
কিয় জুই আলিলোঁ হিয়াত হে, কিয় জুই আলিলোঁ হিয়াত ॥
আকাজ্জা আঙ্গঠা ফুৰাই,
কিয়নো আলিলোঁ জুই,
জুই তাপ লাগি মোৰ, নাই চেপ্টা গাত ।

মুলতান—একতাল ।

(হৰি) মোৰ কি পাপত, ই কৰ্ম্ম-যুগত, অসম-দেশত, জনম
হল ।
(হাঁৱ) যত অসমীয়া, কৰ্ম্ম-নাইকিয়া, মনৰো ছখীয়া, হীন বল ॥

ঈশ্বৰক স্তুতি কৰি বুকু ডাঠি লোৱা।
এই বেলি অসমীয়া পলোৱা পলোৱা ॥

আলিয়া—মধ্যমান।

অজলা হৰিণ, শুনি আজি বীণ,
কিয় তুনি আছা, ভেবা লাগি চাই।
নেজানা ই বীণ, তোমাৰ মৃত্যু-বীণ,
কিয় মন্ত মুগ্ধ যোৱা হে পলাই ॥
বলে কিছু পৰ, আহি চোকা শৰ,
বিক্ৰিব তোমাৰ, সুকোমল কাঁয়া।
এই বীণ-ধাৰী, তোমাৰ চিৰ-অবি,
বাধ নাম যাব, নাই দয়া-মায়া ॥

বেহাগ—আড়ধেমটা।

অসম-আকাশ আজি, ডাৱৰে ছাটি পেলায়।
দিনতে একাৰ হল, একোকে দেখা নেযায় ॥

মাৰিছে মেঘে গাজনি,
উঠিছে বুকু-কঁপনি,
কি কৰোঁ কলই বাওঁ, নেদেখোঁ একো উপায় ॥

বেহাগ—আড়াঠেকা।

আমাৰ কি গতি কৰিলা।
সমুদ্ৰৰ মাজে প্ৰভু গুৰি এৰিলা ॥
আক একো আশা নাই,
দেখিছোঁ চউৰ হাঁয়,
মৃত্যু আবাহনী হেবা ভীষণ লীলা ॥
দয়ামণি দয়াধাৰ
দিয়া দেখা পুনৰ্কাৰ,
কিয় অন্তৰ্ধান হল, প্ৰাণ মাৰিলা ॥

বাউল কীৰ্তন।

দেশৰ কথা ভাবি, কিয় জুই জালিলোঁ হিয়াত।
কিয় জুই জালিলোঁ হিয়াত হে, কিয় জুই জালিলোঁ হিয়াত ॥
আকাজকা আগঠা ফুৰাই,
কিয়নো জালিলোঁ জুই,
জুই তাপ লাগি মোৰ, নাই চেপ্টা গাত।

মুলতান—একতান।

(হৰি) মোৰ কি পাপত, ই কৰ্ম-যুগত, অসম-দেশত, জনম
হল।
(হাঁৱ) বত অসমীয়া, কৰ্ম-নাইকিয়া, মনৰো ছুখীয়া, হীন বল ॥

মনৰ শক্তি, নাই বুদ্ধি বৃত্তি, অভিশপ্ত এই জন্ম-স্থল ।
 (আৰু) জীৱৰ বাসনা, নাই মোৰ জানা, ই বেলি প্ৰাণৰ
 মায়া গল ॥

ললিত—আড়াঠেকা ।

নিচিনিলোঁ অসম আই, এতেদিনে কথা ই কি ।
 কি কাৰণে অসমীয়া বুলি দিছোঁহে চিনাকি ॥
 যাৰ পৰা জন্ম পালোঁ,
 তেনে আই নেজানিলোঁ,
 হলোঁ অধোগোনী কিনো, আৰু কিবা আছে বাকি ॥

বেহাগ—মধ্যমান ।

দীন অনাথ গতি, কি যাতনা সহিছোঁ ।
 ভবিষ্যৰ ছবি মই, ভীষণ অঁকিছোঁ ॥
 কোনে পাবা কই দিয়া, লুপ্ত হব অসমীয়া ?
 আবৰে ঘোৰ-ছায়া, কাল নৃত্য দেখিছোঁ ॥

বেহাগ—আড়া ।

আসাম আকাশ আজি আন্ধাৰে আবৃত ।
 মায়াময় মূৰ্ত্তি মোৰ মন-মাজত ॥

কিবা কুলক্ষণ, কৰিছোঁ ক্ৰন্দন,
 যেন যাতনা যাদৰ যাব যত ॥

অহং কালোন্ডা—পোস্তা ।

মনৰ লুকুৰা কথা, আজি কওঁ তোমাক সখি ।
 এতেদিনে আছিলোঁ হে যতনেৰে তাকে বখি ॥
 অসমীয়াৰ নান লুকাব,
 জানিবা সখি স্বৰূপ,

ইমন বেহাগ—একতাল ।

যায় হে যায়, ই মোৰ পৰাণ, পাৰিলে ৰাখি দিয়াঁ ।
 চিন্তা জুইয়ে আগুৰিলে, গোটেই মোৰ কোমল হিয়া ॥
 দেহাৰ পোষণি ধৰে,
 জানোঁ আজি পৰাণ মৰে,
 বন্ধুবৰ্গ আই চাপি, আজি সৰুৱাই নিয়াঁ ॥

ভৈৰব—ঠুংৰী ।

জয় দীন তাৰণ, প্ৰভু নাৰায়ণ, স্তুতি-নতি কৰোঁ কিবা হে ।
 আমি সবে আতি, ক্ষীণ মূৰ্খ জাতি, কৃপা বিতৰণ কৰিবা হে ॥
 কৰ্ম-চক্ৰ ঘূৰি, হেৰা চক্ৰধাৰী, মাৰিছে আমাৰ পৰাণ হে ।
 দীন হীন জানি, সিঁচি দয়া পানী, বন্ধা কৰাঁ ভগৱান হে ॥

মনব শক্তি, নাই বুদ্ধি বৃত্তি, অভিশপ্ত এই জন্ম-স্থল ।
 (আক) জীবব বাসনা, নাই মোব জানা, ই বেলি প্রাপব
 মায়া গল ॥

ললিত—আড়াঠেকা ।

নিচিনিলাঁ অসম আই, এতেদিনে কথা ই কি ।
 কি কাৰণে অসমীয়া বুলি দিছোঁহে চিনাকি ॥
 যাব পৰা জন্ম পালোঁ,
 তেনে আই নেজানিলোঁ,
 হলোঁ অধোগোমী কিনো, আক কিবা আছে বাকি ॥

বেহাগ—মধ্যমান ।

দীন অনাথ গতি, কি বাতনা সহিছোঁ ।
 ভবিষ্যব ছবি মই, ভীষণ অঁকিছোঁ ॥
 কোনে পাবা কই দিয়া, লুপ্ত হব অসমীয়া ?
 আবৰে ঘোৰ-ছায়া, কাল নৃত্য দেখিছোঁ ॥

বেহাগ—আড়া ।

আসাম আকাশ আজি আন্ধাৰে আবৃত ।
 মায়াময় মূৰ্ত্তি মোব মন-মাজত ॥

কিবা কুলক্ষণ, কৰিছোঁ ক্রন্দন,
 যেন বাতনা যাদব যাব যত ॥

অহং কালেংড়া—পোস্তা ।

মনব লুকুৰা কথা, আজি কওঁ তোমাক সখি ।
 এতেদিনে আছিলোঁ হে যতনেৰে তাকে বখি ॥
 অসমীয়াব নাম লুকাব,
 জানিবা সখি স্বৰূপ,

ইমন বেহাগ—একতাল ।

যায় হে যায়, ই মোব পৰাণ, পাৰিলে বাখি দিয়ঁ ।
 চিন্তা জুইয়ে আগুৰিলে, গোটেই মোব কোমল হিয়া ॥
 দেহাৰ পোৰণি ধৰে,
 জানোঁ আজি পৰাণ মৰে,
 বন্ধুবৰ্গ আই চাপি, আজি সৰুৰাই নিয়ঁ ॥

ভৈৰব—ঠংবী ।

জয় দীন তাবণ, প্রভু নাৰায়ণ, স্তুতি-নতি কৰোঁ কিবা হে ।
 আমি সবে আতি, ক্ষীণ মূৰ্খ জাতি, কৃপা বিতৰণ কৰিবা হে ॥
 কন্দ-চক্ৰ ঘূৰি, হেৰা চক্ৰধাৰী, মাৰিছে আমাৰ পৰাণ হে ।
 দীন হীন জানি, সিঁচি দয়া পানী, বন্ধা কৰা ভগৱান হে ॥

(১৬)

ইমন—আড়াঠেকা।

চৰণৰ ধূলি, লওঁ মাথে তুলি, কৰা প্রভু শাস্ত প্রাণ।

দিয়াঁ হে অভয়-দান ॥

কাঁপিছে অন্তৰ অতি হুলস্থূল,

নিগূঢ় আত্মা কিবা বিয়াকুল,

কিয় এনে হয়, কিহবে বা ভয়, দিয়াঁ প্রভু সমিধান ॥

ধাৰ্ম্মজ—কাণ্ডালী।

দীন-দুখীয়া, আমি অসমীয়া, কৃপাকৰা প্রভু হৰি।

তবু কৃপা বিনে, অসমীয়া জাতি, ঠাৱৰে হব আহৰি ॥

হেৰা কৃপাসিকু,

নেপালে কৃপাবিন্দু,

দীন হীন, জীৰ্ণ ক্ষীণ, বাব অসমীয়া মৰি।

চৰণে চপাই, ধৰিবা গোঁসাই, মাৰ্ত্তো চৰণত ধৰি ॥

লালিত বিভাস—মধ্যমান ॥

চোৱাঁ হে বন্ধু পীত বসন ঘনশ্যাম।

পূজোঁ আই বংশীধাৰী,

সংসাৰৰ দুখহাৰী,

কবির আমাৰ পূৰ্ণ, অবিলম্বে মনস্থাম ॥

(১৭)

ভক্তিব অঞ্জলি-দানে,

পূজোঁ হে হৰি-চৰণে,

অৱশ্যে লভিম আমি, কৰ্ম্মক্ষেত্রে মোক্ষধাম ॥

ব্রহ্ম কীর্তন বাউলহুব—একতাল।

(হৰি) কৰ্ম্ম-নদীৰ মাজৰ পৰা তাৰিবা ইবেলি।

তুমি নেতাৰিলে, তাৰে কোনে, হেৰা বনমালী ॥

নাই বুদ্ধি মোৰ,

নেজানোঁ সাঁতোৰ,

উদ্ধাৰিবা প্রভু আজি, দিওঁ ভক্তি-অঞ্জলি ॥

সিদ্ধু ভৈৰবী—ঠুংবী।

প্ৰভু প্ৰাণপতি, পালন লালন হৰি।

নাশি কৰুণা, কৃপাময় মাধৱ, বাধিবা দোষ ক্ষমা কৰি ॥

বতক সন্ততি, নষ্টগতি মতি, অসম মাতৃক হেলা।

নেঠেলি নিজ-গুণে, ধৰি বাধা বাধৱ, ঘোৰ সঙ্কটৰ এই বেলা ॥

কাকুতি কৰিছোঁ হে, দিয়া দয়া দয়াময়, মাতিছোঁ দান্তে

তৃণ ধৰি ॥

(১৮)

বামকৈলী—আড়াঠেকা ।

কিবা শঙ্কা ভ্ৰান্তি ভয়, মিলি কৰোঁ কাম ।
গুচিব চিৰ কলঙ্ক, আৰু সোৰোপালি নান ॥

লাগি আছে চোৰোঁ গাত,

এতিয়াও ছই হাত,

আহা ভাই কৰা কাম, সুখ শান্তি পাম ॥

ঝিঁঝিট—একতাল ॥

আহাঁ আজি আমি বন্ধু সবে মিলি,
উলাহেবে গাওঁ একতাৰ গীত ।

নহলে জানিবা অসমীয়া জাতি,
নেথাকিব আৰু এই পৃথিবীত ॥

পূৰ্বে পহিমে উত্তৰে দক্ষিণে,
সজাগ হইছে অগতৰ জাতি ।

আমি অসমীয়া বুজিছোঁ মাথোন
ভেম, কানি আৰু এলেহুৱা বাতি ॥

এতেকে হে ভাই একতা-ডোলত,
আহাঁ বন্দী হওঁ সবে হাঁহি মাতি ।

এজনে নোৱাৰে সাধিব যি কাম,
বহুতে কৰিব পাৰোঁ জুম পাতি ॥

(১৯)

সময় তাকৰ, আহাঁ কাম কৰোঁ,
বকলা মেলাৰ আজৰি নোলায় ।
যাব যিবা সাধ্য নকৰিলে কাম,
কৰিব লাগিব পিছে হাঁয় হাঁয় ॥

ঝিঁঝিট—একতাল ।

আহাঁ আজি আমি আনন্দ মনে,
ছখুনী-আসাম মাতৃ-চৰণে,
প্ৰণিপাত কৰি একান্ত মনে,
ধন্য কৰোঁ এই জীৱন ।

সকলোৰে আমি একেলগে মিলি,
খিয়লা খিয়লি পাহৰোঁ সমূলি,
হৃদয়ৰ পৰা পেলাওঁ উভালি,
কাঁইটীয়া হিংসাৰ বন ।

সাহব জবীৰে মেবোৱাঁ হৃদয়,
ব'লা আঙুৱাওঁ নাই একো ভয়,
কুৰি-শতিকা হে কাৰ্য্যৰ সময়,
নেথাকিব হৈ অচেতন ।

(১৮)

বামকেনী—আড়াঠেকা ।

কিবা শঙ্কা ভ্ৰান্তি ভয়, মিলি কৰোঁ কাম ।
শুচিব চিব কলঙ্ক, আৰু সোৰোপালি নান ॥
লাগি আছে চোৰাণী গাত,
এতিয়াও দুই হাত,
আহা ভাই কৰা কাম, সুখ শান্তি পান ॥

ঝিঝিট—একতাল ।

আহাঁ আজি আমি বন্ধু সবে মিলি,
উলাহেৰে গাওঁ একতাৰ গীত ।
নহলে জানিবা অসমীয়া জাতি,
নেথাকিব আৰু এই পৃথিবীত ॥
পূৰ্বে পছমে উত্তৰে দক্ষিণে,
সজাগ হৈছে জগতৰ জাতি ।
আমি অসমীয়া বুজিছোঁ মাথোন
ভেম, কানি আৰু এলেহুৱা বাতি ॥
এতেকে হে ভাই একতা-ডোলত,
আহাঁ বন্দী হওঁ সবে হাঁহি মাতি ।
এজনে নোৱাৰে সাধিব যি কাম,
বহুতে কৰিব পাৰোঁ জুন পাতি ॥

(১৯)

সময় তাকৰ, আহাঁ কাম কৰোঁ,
বকলা মেলাৰ আজৰি নোলায় ।
বাৰ যিবা সাধ্য নকৰিলে কাম,
কৰিব লাগিব পিছে হাঁয় হাঁয় ॥

ঝিঝিট—একতাল ।

আহাঁ আজি আমি আনন্দ মনে,
হুখুনী-আসাম মাতৃ-চৰণে,
প্ৰণিপাত কৰি একান্ত মনে,
ধন্য কৰোঁ এই জীৱন ।

সকলোৰে আমি একেলগে মিলি,
খিয়লা খিয়লি পাহৰোঁ সমূলি,
হৃদয়ৰ পৰা পেলাওঁ উভালি,
কাঁইটীয়া হিংসাৰ বন ।

সাহৰ জবীৰে মেৰোৱা হৃদয়,
ব'লা আগুৱাওঁ নাই একো ভয়,
কুৰি-শতিকা হে কাৰ্য্যৰ সময়,
নেথাকিব হৈ অচেতন ।

নকবিবা ভয় দেখি বণ ঠাই,
 শুচোরাঁ দুর্গাম শুচোরাঁ বিলাই,
 পবন-ঈশ্বর আমার সহায়,
 কিয় তুমি চিন্তা-মগন ।

— — —
 বাহাজ—লক্ষ্মীচাঁদী ।

চোরাঁ আকাশলৈ বেলি ফটফটায় ।
 চাৰি-পাটি নেৰা কিয় অসমীয়া ॥
 কোৱা কেচুঁ চবাই,
 ডালে ডালে বগায়,
 পখী-বুধি জানো তোমাৰ নাইকিয়া ॥
 পখিলা উলাহে,
 না'চ নাচি আহে,
 পৰি আছা তুমি যেনে গেৰ-মেটীয়া ॥
 হৰিণা হৰিণী,
 চৰে এনি তেনি,
 তোমাৰ এনে গতি কিয় ডাঙ্গৰীয়া ॥
 প্রকৃতি অচেতন,
 তোমাৰ কল্মটিয়ন,
 বাগৰা-বাগৰি কৰিছা এতিয়া ॥

মিৰি গাবো অঁকা,
 শ্রামা লথা নগা,
 সকলো উঠিছে নেপালী খাছিয়া ॥
 নোগোটাৰে উঠি,
 ইবেলি এমুঠি,
 কিনো খাবা ককাই হলে দুপৰীয়া ॥
 কত একাদশী,
 কৰিবা অঁউসী,
 টানিব কিনান দিন দেহা লঘোনীয়া ॥
 অথিৰ-অবিৰ হবা,
 উটিবা-বুৰিবা,
 বাগিচা কুলিৰো হবা মগনীয়া ॥
 হেৰুৱাবা মৰ্জাত,
 নেপাই জীৱনৰ ভাত,
 অজাতি বিদেশীৰ হবা বহতীয়া ॥
 চোৱা বেবে দিনি,
 বদৰ জিলিঙ্গনি,
 কাবোটি কৰিছে উঠা অসমীয়া ॥
 বগুৰা গীতেৰে,
 যুজিবা তেজেৰে,
 জিকিব পাবিলে হবা বিনন্দীয়া ॥

(২০)

নকবিবা ভয় দেখি বণ ঠাই,
গুচোরাঁ দুৰ্গাম গুচোরাঁ বিলাই,
পৰম-ঈশ্বৰ আমাৰ সহায়,
কিয় তুমি চিন্তা-মগন ।

— — —
খান্ধাজ—লক্ষ্মীচাঁদী ।

চোরাঁ আকাশলৈ বেলি ফটুকটীয়া ।
ঢাৰি-পাট নেৰা কিয় অসমীয়া ॥
কোৱা ফেচুঁ চৰাই,
ডালে ডালে বগায়,
পখী-বুধি জানো তোমাৰ নাইকিয়া ॥
পখিলা উলাহে,
না'চ না'চি আহে,
পৰি আছা তুমি যেনে গেৰ-মেটীয়া ॥
হৰিণা হৰিণী,
চৰে এনি তেনি,
তোমাৰ এনে গতি কিয় ডাঙ্গৰীয়া ॥
প্ৰকৃতি অচেতন,
তোমাৰ কল্মটিয়ন,
বাগৰা-বাগৰি কৰিছা এতিয়া ॥

(২১)

মিৰি গাবো অঁকা,
শ্ৰামা লথা নগা,
সকলো উঠিছে নেপালী খাছিয়া ॥
নোগোটাৰে উঠি,
ইবেলি এমুঠি,
কিনো খাবা ককাই হলে ছপৰীয়া ॥
কত একাদশী,
কবিবা অঁউদী,
টানিব কিমান দিন দেহা লঘোনিয়া ॥
অথিৰ-অবিৰ হবা,
উটবা-বুৰিবা,
বাগিচা কুলিবো হবা মগনীয়া ॥
হেকৰাবা মৰ্জাত,
নেপাই জীৱনৰ ভাত,
অজাতি বিদেশীৰ হবা বহতীয়া ॥
চোৱা বেবে দিনি,
বদৰ জিলিঙ্গনি,
কাবোটি কৰিছে উঠা অসমীয়া ॥
বগুৰা গীতেৰে,
যুজিবা তেজেৰে,
জিকিব পাৰিলে হবা বিনন্দীয়া ॥

(২২)

হাবা যদি তুমি,
হবা স্বৰ্গগামী,
কিয় হোৱা আধামবা আধাজীয়া ॥
মৰিলে মৰিবা,
জীয়া যদি জীবা,
কেলেপ্ জেলেপ্ গুটি হোৱা এদনীয়া ॥

—
অহং—একতাল।

উঠা একে চিপে অসমীয়া ভাই,
বাৰু কঁকালত টঙালি অঁটি।
লোৱা বীৰ সাজ, দিয়া দলিয়াই,
কেঁচুৱা ল'ৰাৰ ঘাগৰি-গাতি ॥

বণ-ধ্বজা ধৰি বলা আগুৱাই,
তেজাল-ধোজত কঁপোক মাটি।
জানি লোৱা ভাই এবিধৰ হল,
গুণা খনিয়াৰ লাহৰি ছাটি ॥

উঠি কাম কৰা, এৰি দিয়া তুমি,
জুহাল গুৰিৰ কলা-ঘুমটি।

(২৩)

ইমানতে ভাই চোৱা চকুমেলা,
কানি ধোৱা-খোৱা পেলোৱা কাটি ॥

সুৰঁবি তোমাৰ এনুৱা বিলাই,
যাব খোজে হাঁয় বুকু যে ফাটি।
পেলোৱা এছাৰ মাৰি সোৰোপালি,
নেথাকিবা আক হাত সাবটি ॥

সকলোৱে কাম কৰা একমনে,
পুৱাৰ তেতিয়া হুখৰ বাতি।
নহলে নিশ্চয় অভিধান মেলি,
নেপাবা আক অসমীয়া জাতি ॥

—
সিদ্ধু ভৈৰবী—একতাল।

অঠাই-মাগবত, পটুৱাৰ ভুৰ, উটুৱাই দিছোঁ, কেনেকৈ
যায়।

থৰ থৰি কঁপে ঢউৰ মাজত,
কান্দিছে পৰাণ আশঙ্কা মনত,
বাউনী বলেৰে, লগৰীয়া বোৰে, বঠামাৰি বলা আশঙ্কা নাই ॥

ইকবা বঠালৈ নকবা কাণ,
 দৈশবে তাৰিব নেপাহৰাঁ যেন,
 একে মাতে-মতা, প্রার্থনাৰ বল, ইবেলি জানিবা, অঁজলা
 ভাই ॥

কিৰিট ধাফাজ—পোস্তা ।

আই! বন্ধু বাহু মেলি যাওঁ কৰ্ত্তব্যৰ পিনে ।
 মাতে সভ্যতাৰ বাঁহী একেবাহেঁ বাতি দিনে ॥
 সংসাৰ বলিয়া শুনি,
 আজি এই বাঁহী-ধ্বনি,
 কিয় আমি সুখ-বাঁহী, শুনিও নুশুনো কাণে ॥

অহং—একতাল ।

উঠি কাম কৰাঁ, কামী কলিযুগ ।
 কামেই অমৃত, কাম সুখ-ভোগ ।
 কামৰ উদ্দেশে মানুহ-জীবন ।
 কাম অৰহেলা কৰিছা কিয় ?

সংসাৰী ধৰম জানি লোৱাঁ কাম ।
 কামেই তোমাৰ পুৰণালি নাম ।

পৰমার্থ নাই কাম বিনে ভাই ।
 কামেহে তোমাৰ বান্ধৱ প্ৰিয় ।

যেতিয়া তোমাৰ কামেই জিবনি,
 যি দিনা হে কাম তোমাৰ চৌপনি ;
 সি দিনা লভিবা স্বৰ্গ, মোক্ষধাম—
 আগতে দেখিবা জগত-জীৱ ।

ঘূৰোৱাঁ উলাহে কামৰ চকৰি ;
 নৰবা, লগতে যোৱা খোজ কাঢ়ি ।
 ঘূৰিছে পৃথিৱী কিবা দিন-বাতি,
 তুমি নো জিৰাব লাগিছে কিয় ?

ইংৰাজী বণুৱা স্বৰ ।

বণ-ধ্বজা ধৰি যাওঁ ।

শত্ৰু দেখি, নকৰিবা ভয়, বীৰ-সাজেৰে আগুৱাওঁ ।
 কোনে পাবে জিনিব, বীৰ-সাজেৰে আগুৱাওঁ ॥

ইমন কল্যাণ—আড়াঠেকা ।

সুন্দৰ অসম ৰাজ্য, প্ৰকৃতিৰ পুণ্য-ভূমি ।
 কাষত পৰ্ব্বত-শ্ৰেণী ধৰিছা মোহ তুমি ॥

(তোমাৰ) কবিছে দেহা পবিত্ৰ,
 মহানন্দ ব্ৰহ্মপুত্ৰ,
 নীলাচল শোভে আৰু তীব্ৰ বহুধৰ্মী ॥
 বিৰাজিছে উমানন্দ,
 পৰশুৰামৰ কুণ্ড,
 দেখিছোঁ ঈশ্বৰ-লীলা, কিয়নো নিৰাশ আমি ॥
 বিদেশৰ এনে কান্তি,
 তাৰ কিবা ভয়-ভ্ৰান্তি,
 আহঁ! বুকু-ভৰা প্ৰেমে, পূজোঁ অনাথৰ স্বামী ॥

সিন্ধু খান্ধাজ—মধ্যমান ।

ভক্তি-আঁজলিৰে পূজোঁ প্ৰভু নাৰায়ণ ।
 আজি এতে দিনে আশা দিয়ে দৰিদ্ৰ ॥
 মনৰ কুঁৱলি গল,
 আশাৰ পোহৰ হল,
 আশা-ভৰা প্ৰাণে হৰি কৰোঁ আৰাধন ॥
 আশা কতলা লয়-লাসে, নাচে হেৰা কাষে কাষে ;
 কি আনন্দে পূজোঁ আমি হৰিৰ চৰণ ॥

খান্ধাজ—একতাল ।

সেউতী মালতী আজি, আহা, কেনে কলিয়ায় ।
 হৃদয়-ফুলনী জুৰি আশা-কলি মিটকায় ॥
 যেতিয়া ফুলিব ফুল,
 কৰিব মন আকুল,
 অন্তৰ পোহৰ হব, গুচিব যত অপায় ॥
 খাটিছোঁ বিভুক যেন,
 বাঢ়ে কলি দিনে দিন,
 ছুট-পোকে যেন তাক ঠাৰি কুটি নসৰায় ॥

মোল্লাব—একতাল ।

আজি একতা, আনন্দ-লতা, লগাই কি বেথা, বগাই যায় ।
 কী—বিবিধ, হল ফল থিয়, প্ৰেমৰ হেপাহে,
 সিপোনে চায় ॥
 বতাহৰ ছাটি, লাগি হলে গাটি, ভয় পাই আতি,
 থৰথৰি প্ৰাণ ।
 একো শঙ্কা নাই, উছাহৰ সিপা, মাটি খানি বহ,
 দূৰলৈ যায় ॥

(২৬)

(তোমাব) কবিছে দেহা পবিত্র,
মহানদ ব্রহ্মপুত্র,
নীলাচল শোভে আকৃ তীবথ বহুধবমী ॥
বিবাজিছে উমানন্দ,
পবনবামব কুণ্ড,
দেখিছোঁ ঈশব-লীলা, কিয়নো নিবাপ আমি ॥
বিদেশব এনে কান্তি,
তাঁব কিবা ভয়-ভ্রান্তি,
আহাঁ বুকু-ভবা প্রেমে, পূজোঁ অনাথব স্বামী ॥

সিন্ধু খান্ধাজ—মধ্যমান ।

ভক্তি-আঁজলিবে পূজোঁ প্রভু নাথায়ণ ।
আজি এতে দিনে আশা দিয়ে দবিশন ॥
মনব কুঁৱলি গল,
আশাব পোহব হল,
আশা-ভবা প্রাণে হবি করোঁ আবানন ॥
আশা কণ্ঠা লয়-লাসে, নাচে হেবা কাষে কাষে ;
কি আনন্দে পূজোঁ আমি হবিব চবণ ॥

---

(২৭)

খান্ধাজ—একতাল ।

সেউতী মালতী আজি, আহা, কেনে কলিয়ায় ।
হৃদয়-ফুলনী জুঁবি আশা-কলি মিটিকায় ॥
যেতিয়া ফুলিব ফুল,
কবিব মন আকুল,
অন্তব পোহব হব, গুচিব যত অপায় ॥
খাটিছোঁ বিভুক যেন,
বাড়ে কলি দিনে দিন,
ছষ্ট-পোকে যেন তাক ঠাঁবি কুটি নসবায় ॥

মোল্লাব—একতাল ।

আজি একতা, আনন্দ-লতা, লগাই কি বেথা, বগাই যায় ।
সুখ-বিবিধ, হল ফল থিয়, প্রেমব হেপাহে,
সিপোনে চায় ॥
বতাহব ছাটি, লাগি হলে গাটি, ভয় পাই আতি,
থবথবি প্রাণ ।
একো শঙ্কা নাই, উছাহব সিপা, মাটি খানি বহ,
দূবলৈ যায় ॥

---

(২৮)

কিঁকিট—দাদা ।

আশাৰ-কুলিয়ে গায় সুললিত কুউ-গান ।
বিণি বিণি আহে মাত, লাগে কিনো চোঁচা কাণ ॥
সুখৰ বসন্ত-বাৰ,
সুখীৰ মলয়া বাৰ,
দূৰ বাজা এৰি ভাই আহি দিয়ে সুখ-জান ॥
নিবাশাৰ শীত-কাল,
নেথাকিব চিৰকাল,
এই যে আমৰ ডাল, তাতে কুলি লব থান ॥

হিন্দুস্থানী—গজল ।

সবেবে মে আসামীয়া আনন্দ কৰোঁ হো ।
আনন্দ কৰোঁ হো, আনন্দ কৰোঁ হো ॥
বাত্ কাটালিয়া, সূৰ্জ্ নিকাল গিয়া,
আভি পেৰেবাণ মত্ হো, দিল্ থোস্ কৰোঁ হো ॥

জংলা—ধেম্টা ।

নাচে বুকুৰ মাজে আশাৰ পখিলা ।
উলাহী পখিলা বোৰ বন্ধা ক'লা নীলা ॥

(২৯)

আজি অসমীয়াৰ, বাজিল বীণৰ তাঁৰ,
ছিগা-বীণ, ভাল হল, কিনো প্রভুৰ লীলা ॥

ললিত—আড়া ।

পূৰ্ব গগনে উৰা, চোৰাঁ চোৰাঁ লগবীয়া ।
ওলাব সুখ-সুৰুজ্ কবি দিশ জেউতীয়া ॥
চোৰাঁ আশা মিটিকায়,
আক ভয়-ভ্ৰান্তি নাই,
জানিবা হে অন্তহল দুখৰ বাতি কলিয়া ॥
সুখৰ পূৰ্ব কটকী,
মাতিছে চৰাই জাকি,
ঈশ্বৰৰ গুণ গাওঁ, আই ভাই অসমীয়া ॥

সিন্ধুৰা খাখাজ—চিমা তেতাল ।

আহে চোৰাঁ ভাগ্য-লক্ষ্মী, সুখ-বাঁহী বাজে ।
আজি হিয়া-জুৰি, আনন্দৰ জুৰি,
ভ্ৰমে মনোবম হেৰা, অন্তৰৰ মাজে ॥
যোৰাঁ অসমীয়া, যোৰাঁ হে এতিয়া,
লক্ষ্মীক আদৰি আনা সুমঙ্গল মাজে ॥

বেণুব—স্বব ।

Thro' cloud yon peeps hallow'd light.
 Oh, how 'tis beautiful and bright !
 Come ye, brothers, let us all sing,
 Poor Assam and the Supreme King.
 Forward; comrades, heaven is in sight.

৮৬৬/অ: